

GRØNNEGATA 6, OSLO

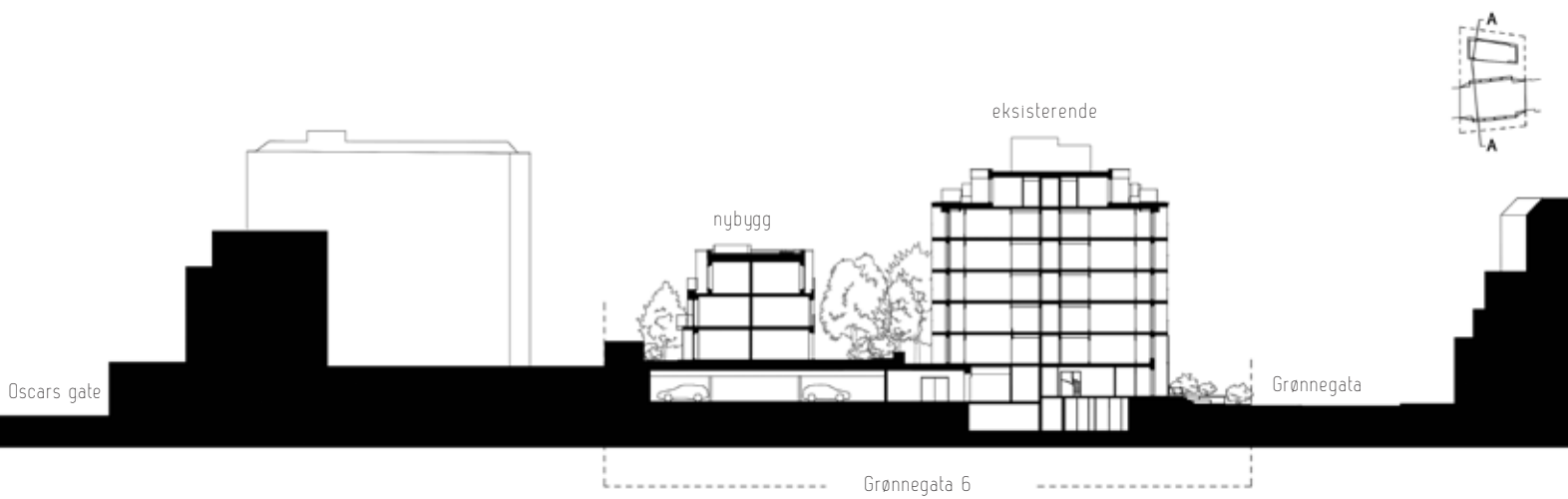
transformasjon og infill – kompakte murvegger

MAD ARKITEKTER

Tekst: Siri Ulrikke Høye og Trond Elverum, Mad arkitekter
Foto: Kyrre Sundal, Mad arkitekter



Eksisterende bygg med ny fasade mot Grønnegata





Nybygget i gårdsrommet er et kompakt leilighetsbygg i tre etasjer med fire hjørneleiligheter pr. etasje, omkranset av en grønn hage

Bygården fra 1972 ligger i en sidegate til Hegdehaugsveien, ved Slottsparken i Oslo. Mad arkitekter fikk i oppgave av Bjerke Eiendom å oppgradere vinduer og inngangsparti, der fasadene var preget av kuldebroer og slitasje.

Vi så raskt et potensial i en større ombygging av fasadene, både for å øke bokvaliteten og for å løse de tekniske utfordringene. I tillegg foreslo vi å fortette eiendommens gårdsrom med et småskala boligbygg. I dag er et asfaltert dekke over 70-tallets parkeringskjeller forvandlet til et frodig gårdsrom med et nybygg av høy kvalitet. Den eksisterende bygårdens fasader har fått et løft, til glede for både beboerne og bydelen.

Vi ønsker å redusere ressursforbruket i våre prosjekter, og samtidig forbedre levetid og materialkvalitet. I Grønne-gata har både nybygget og fasadene i eksisterende bygg massive murvegger av porebetong, kombinert med tegl og puss.

To tiltak på samme eiendom

Eksisterende bygg:

I 70-tallsbygningen var fasader og planløsninger vendt siden byggeåret. Utfordringen med kuldebroer, hvor balkongdekkene lå isolert mot etasjeskillene, ble løst ved å rive fasadene og etablere nye klimavegger. Balkonger ble lagt som et rammeverk på utsiden av de nye fasadene mot gate og gårdsrom.

Løsningen har flere fordeler. Bygningens energiforbruk reduseres, og de minste leilighetene ble utvidet fra ett- til toroms. Økt glassareal ga mer dagslys, og fasadene fikk et lettere uttrykk. Balkongene som spenner mellom teglskiver i leilighetenes fulle bredde gir gode utearealer, og gir samtidig fasadene karakter.

Inngangspartiet mot Grønne-gata ble oppgradert med dobbel høyde, og inngangsdør og vinduer i eik. En raus trapp og rampe inviterer beboere og besøkende inn til eiendommen.





Leilighet i eksisterende bygg etter fasadeombygging



Nybygg:

Da prosjektet startet, var gårdsrommet en ubebygget, grå flate. Bakgården er romslig og samtidig skjermet, og en orientering mot sør-vest kombinert med terrengets høyde gir gode lys- og utsynsforhold. Vi tegnet et kompakt leilighetsbygg i tre etasjer, hvor fotavtrykket ble akkurat stort nok til fire hjørneleiligheter pr. etasje. Nybygget er omkranset av en grønn hage. Et kileformet, sydvendt uteareal slipper sollyset inn mellom bygningene.

Nybygget er i sin helhet oppført med massive murvegger av porebetong, med kledning av teglstein. Dette gir et lett, solidt og brannsikkert bygg med gode termiske egenskaper. Høye, generøse vinduer gir åpne fasader med svært gode dagslysforhold i boligene. Relieff, variasjon i vinduenes posisjon i vegglivet og inntrekning og nisjer i toppetasjen gir dybde og spill i fasader og volum.

Materialer som reduserer ressursforbruket og hever kvaliteten

Porebetong: I både nybygg og eksisterende bygning i Grønnegata 6 er alle nye yttervegger, innvendige vegger og tak i porebetong. Materialet består av kun sand, kalk, vann og luft. Dette er ressursbesparende fordi man trenger færre materialer, samtidig som konstruksjonen blir robust og motstandsdyktig mot fukt og andre bygningsfysiske skader.

I tillegg til å ha gode tekniske egenskaper, gir materialet arkitektonisk frihet. Veggene er i seg selv isolerende, brannsikre og har en ren overflate. De massive veggene gir fine muligheter til å bearbeide fasaden arkitektonisk. Vinduene kan plasseres fritt i veggens dybde, og variert form og detaljer kan utføres uten komplekse overganger.

Byggemetoden med murvegger som kan puste gir bedre inn klima, idet vi unngår bruk av dampsperre.



Nybygget – relieff og ulik dybde på vinduene gir variasjon i fasadene. Det ble valgt en lys, varm teglstein i vilt forband. Grunnteglen er lys gul med innslag av mørkere tegl, tromlet med sementslurry

Tegl: For å skape slektskap til omgivelsene var det naturlig å velge en lys og varm teglstein som fasademateriale. I Grønnegata er det benyttet en belgisk håndbanket teglstein, St. Ives Cream Blended i WDF-format. Grunnteglen er lys gul med innslag av mørkere tegl, tromlet med sementslurry. Dette gjør den rustikk og patinert i uttrykket, samtidig som den er lett og elegant.

Ved å benytte smale teglstein som limes rett på porebetongen, blir teglkledningen en integrert del av de murte ytterveggene. Dette tilsvarer eldre bebyggelse, hvor natursteinskledning og teglkledning også er murt direkte mot underlaget. Man unngår stålbæring og den komplekse oppbygningen av materialer som ofte brukes ved luftet, halvsteins teglforblending.

Teglen er skåret ned til teglflis i varierende tykkelse for å oppnå et relieff i

fasaden. Ved denne utførelsen oppleves fasaden som om hele bygget består av tegl. Med referanser til de eldre teglgårdene fra 1800-tallet, gir det fine visuelle kvaliteter.

Teglfasadene er utført i vilt forband, og med stående format på balkongene i eksisterende bygg.

Utomhus

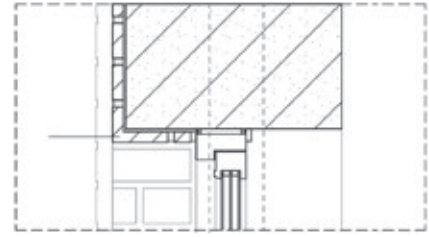
Grindaker har tegnet utomhusplanen. Forhagen mot Grønnegata er oppgradert med regnbed, oppholdssoner og universelt utformet hovedadkomst til både nybygg og eksisterende bygg. Det er etablert grønne infiltrasjonsarealer med staude- og buskbeplantning mellom adkomstsone og private utearealer, i tillegg til sykkel-parkering og nedgravde avfallsbeholdere.



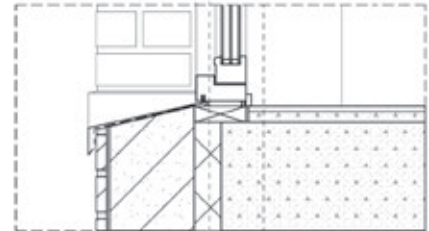
Nytt inngangsparti mot Grønnegata



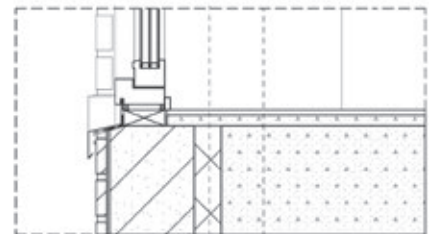
Smale teglstein er limt rett på porebetongen som en integrert del av murfasadene



Overkant inntrukket vindu



Underkant inntrukket vindu



Underkant uttrukket vindu

Mad

Mad arkitekter, etablert 1997, er blant de femti største arkitektkontorene i Norden med kontor i fire byer. Målet er å skape verdier for kundene gjennom alle faser, helt fra mulighetsstudie til detaljutføring, og gjennom hele prosjektets levetid.

Vi har en sterk posisjon innen ombruks- og gjenbruksarkitektur og -design. Våre prosjekter skal skape merverdi for omgivelsene og være bærekraftige, med gode materialer, høy fleksibilitet og lang levetid.

www.mad.no

Adresse:	Grønnegata 6, 0350 Oslo
Byggherre:	Bjerke Eiendom
Arkitekt:	Mad arkitekter
Landskapsark:	Grindaker
RIB:	B-Consult
Entreprenør:	AF Gruppen elementmontasje og betongarb: Arnesen Frøhaug Betongentreprenør murarbeider: M-bolig og Murmester Rolf Holm
Leverandører:	tegl: Wienerberger porebetong og murmørtel: Xella betong: Unicon elementer: Buskerud Betong
Ferdigstilt:	2022
Areal:	nybygg: 634 m ² , eksisterende bygg etter utvidelse: 5355 m ²
Bæresystem:	Porebetong (massivblokker, konstruksjonsblokker). Plattendecker
Overflater:	porebetong: Ytong Massivblokk (100, 200, 400 og 425 mm), Silka (250 mm) tegl i fasader: St. Ives Cream Blended, WDF-format marktegl: Brons wasserstrich

Gårdsrommet som ligger på betongdekket over eksisterende kjeller er etablert som et grønt intensivt tak med nok jorddybde for stauder, busker og små trær. Det har fått et stort løft med vegetasjon, gangtraseer, felles oppholdsplasser, aktivitetssoner og skjermede private uteplasser tilknyttet leilighetene.

Byggeprosessen

Rammesøknaden for fasadeombygging ble sendt høsten 2019 og arbeidene ble igangsatt våren 2021. Våren 2022 flyttet de første beboerne tilbake. Nybygget fikk rammetillatelse våren 2021 etter dialog med PBE rundt volum og utnyttelse. I dag er det fullt utleid med fornøyde beboere.

Arkitektenes erfaring er at dagens komplekse og høyteknologiske byggeteknikk er lite bærekraftig når man tar hele byggets livsløp i betraktning. Her bidrar holdbare materialer i en forenklet konstruksjon til å redusere ressursbruken og til en mer bærekraftig arkitektur. Høy kvalitet gir merverdi til både beboere, byggherre og omgivelser.